

שיחת השבוע

יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

נערכים לתהלוכות

בתי חב"ד ברחבי הארץ עוסקים בהכנות לקראת תהלוכות הילדים המסורתיות של ל"ג בעומר, שבהן יופגנו אחדות העם והזיקה הבסיסית של כל ילד יהודי לעם ישראל ולתורת ישראל. התהלוכות יאובטחו בידי המשטרה, ויבטאו את העוצמה הרוחנית של עם ישראל. מרכז צעירי חב"ד מכין את כל הדרוש לתהלוכות, ובכלל זה שני ספרונים חדשים של סיפורי צדיקים, שיחולקו לילדים שישתתפו בתהלוכות.

'ח"י רוטל' לתהלוכות

מנהג לתרום מידה מסויימת של משקה ('ח"י רוטל') לכבוד רבי שמעון ברייחואי. ועד האברכים יזום גם השנה מבצע ארצי, שמאפשר לתרום משקה בעבור ילדי ישראל המשתתפים בתהלוכות ל"ג בעומר. תמורת 120 ש"ח יחולקו לילדים שקיות שתייה במידה זו ('ח"י רוטל'). שמות התורמים יועברו לברכה לציון רשב"י והרבי מליובאוויטש. מוקד התרומות 03*6178299, או בדואר לת"ד 600 כפר חב"ד 60840.

אלף סיומי זוהר

ארגון אור הזוהר פונה בקריאה לציבור להשתתף בלימוד של הזוהר, בשאיפה להגיע לאלף סיומים של הספר, להחשת הגאולה ברחמים. הארגון הוציא לאור אלף ספרי זוהר, מחולקים ל-70 חוברות, והם ניתנים חינם לכל בית-כנסת ובית-מדרש שמקבל עליו לסיים את כל הזוהר למען גאולת ישראל. טל' 02*5612121.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניוירוק

כניסת השבת	6:52	7:07	7:00	7:08	7:04	7:45
צאת השבת	8:08	8:11	8:12	8:10	8:03	8:51

פרקי אבות: פרק ג

276 בתי-חב"ד מוקד חב"ד לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 072*2770100 • פקס 03*9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

גמילות חסדים בלי ריבית

אחד הטעמים לאיסור הריבית הוא לאפשר מערכת של עזרה הדדית, בלי להפיל את הלווה לבור העמוק של הריבית הקצוצה

מועד הגמ"ח. אחד המוסדות המפוארים שהיהדות הצמיחה

וריבית. הגמ"ח מאפשר להמוני יהודים לשרוד במציאות הכלכלית הקשה, ולקבל הלוואות בעבור שמחות או צרכים מיוחדים, ולהחזיר את החוב בתשלומים נוחים.

לסייע לגמ"חים

חשוב שהציבור יסייע לביסוסו ולפיתוחו של מוסד הגמ"ח. בראש ובראשונה ראוי לתרום ברוחב-לב למען הגמ"חים. זו אחת הדרכים הנאות ביותר לקיים את מצוות צדקה וגמילות חסדים ולהיות שותפים בעזרה לזולת שאין לתאר את ערכה. חז"ל אמרו שגמילות חסדים גדולה מן הצדקה.

גם הנזקקים לגמ"חים צריכים לזכור שהתנהגותם חשובה ביותר להמשך קיומם של הגמ"חים. מי שאינם מחזירים את חובם במועד פוגעים בכלל הציבור. מי ששואלים ציוד ואינם זוכרים להשיבו, מונעים מנזקקים אחרים ליהנות ממנו. התנהגות כזאת גם מסבה עוגמת-נפש למנהלי הגמ"חים, ובוודאי לא זו הכרת הטובה שהם ראויים לה.

ראוי להרחיב עוד יותר את רשת הגמ"חים. הרבי מליובאוויטש קרא לפני שנים רבות לייסד קרן גמ"ח בכל בית-כנסת. כמו-כן אפשר להרחיב את המוסד הזה לחוגים רחבים יותר. עובדים יכולים לייסד גמ"חים במקום עבודתם, ועם העזרה לזולת להביא גם לידי קידוש שם שמים.

הודים רבים בארץ ובעולם מכירים את הסיטואציה הזאת: התנהלותם הכספית נבדקה על-ידי רשויות המס, והם נתבקשו להסביר תנועות מסויימות בחשבון, הוצאת כספים וקבלת כספים. "אלה הלוואות שנתתי לידידים ולמכרים, ואלה החוזרי הלוואות", משיב היהודי. ואז עולה אור בעיני החוקר, כאילו מצא את אשר חיפש: "ואיפה רישום הריבית שקיבלת?". לך תסביר שאתה יהודי שומר מצוות וחלילה לך מליטול ריבית.

בעולם שלנו הריבית היא דבר בסיסי בהתנהלות כלכלית. מדי חודש מצפים הכול להודעת נגיד הבנק המרכזי על שיעור הריבית. כל הלוואה בנקאית ומשיכת-יתר כרוכות בתשלום ריבית.

תכניות חיסכון נמדדות על-פי הריבית שהן נותנות. ובתוך כל זה יהודי יודע שאיסור ריבית הוא אחד האיסורים החמורים והמגוונים ביותר.

'היתר עסקא'

לא כל ריבית אסורה. חז"ל תיקנו 'היתר עסקא', העושה את המלווה למשקיע בעסק, וכך הריבית היא בעצם שותפות ברווחים. מוסדות פיננסיים חותמים בדרך-כלל על 'היתר' הזה, והדבר מאפשר להם לגבות ולשלם ריבית על-פי ההלכה (ואכן, חשוב לוודא את קיומו של 'היתר' הזה בכל התקשרות עם גוף פיננסי).

אולם בהלוואות רגילות שבין אדם לחברו הריבית אסורה בתכלית. מצווה גדולה היא הלוואת למי שזקוק להלוואה, והתורה מזהירה כמה וכמה פעמים שלא ליטול ריבית על הלוואה.

אחד הטעמים לכך הוא לאפשר מערכת של עזרה הדדית, בלי להפיל את הלווה לבור העמוק של הריבית הקצוצה. ואכן, כלוננו יודעים מה קורה ללווים במה שמכונה 'השוק האפור', איך הלוואה תמימה נהפכת לחוב ענק שמאיים להטביע את הלווה האומלל.

מועד הגמ"ח (גמילות חסדים) הוא אחד המוסדות המפוארים שהצמיחה היהדות. זה מוסד שכל-כולו עזרה טהורה לזולת - בלי טובות הנאה, בלי בירוקרטיה, בלי עמלות, הצמדה

ריבית ותחיית המתים

שכאשר אנחנו עוסקים בתורה ובמצוותיה איננו עושים זאת בכוח המוגבל שלנו, אלא הקב"ה 'קורא ושונה' כנגדנו ואנחנו עושים זאת בכוחות האינסופיים שלו.

חסר הכוח האלוקי

אולם מי שמלווה בריבית גורם שיתנהגו איתו מלמעלה באותה מידה שהוא נוהג, וכשם שהוא אינו משתתף בפרנסתו של חברו, כך מלמעלה אין משתתפים איתו בעבודתו הרוחנית. לכן אין לעבודת התורה והמצוות שלו הכוח להפוך את מציאות העולם ל'דירה' לו יתברך, וממילא אין גופו מקבל את הכוח הנצחי שיאפשר לו לקום בתחיית המתים.

להפך, עליידי ריבית הנשך הוא 'נושך' ומחסר חיות מהקדושה, וכאשר חסר בקדושה - גוברת הטומאה וה'קליפה' (=המוות). זה הקשר בין איסור ריבית לבין הקימה בתחיית המתים, כי עליידי הזהירות באיסור ריבית זוכים לתחיית המתים.

(לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 1011)

עם היהודי באותה מידה, והוא משתתף עם היהודי בעבודתו, וכמו שנאמר שכאשר יהודי לומד תורה "הקב"ה קורא ושונה כנגדו".

לעומת זה, אם יהודי אינו נזהר באיסור ריבית, משמעו שאין הוא מוכן להשתתף עם הזולת ולסייע לפרנסתו. לכן גם מלמעלה מתנהגים איתו באותה מידה ואין משתתפים עמו בעבודתו, אלא מניחים לו לעשות את עבודתו בכוחותיו-שלו.

השתתפות של הקב"ה

עתה יובן מדוע המלווה בריבית אינו קם בתחיית המתים. עניינה של תקופת תחיית המתים הוא, שהעולם הזה יהיה כלי לעצמותו יתברך, ולכן גם הגוף הגשמי יהיה נצחי, כפי שהקב"ה עצמו נצחי. דבר זה נעשה עליידי העבודה של התורה והמצוות בזמן הזה, שעלי ידה הופכים את מציאות העולם הגשמית שתהיה 'דירה' לו יתברך.

אולם עבודת הברואים מצד עצמה אין בכוחה לחולל את המהפך הזה, מכיוון שהיא מוגבלת מעצם הווייתה. כוחנו לעשות את מציאות העולם שתהיה כלי לעצמותו יתברך נובע מכך

בפרשתנו מופיע האיסור על הלוואה בריבית. איסור זה חמור כליכך עד שחז"ל אמרו כי המלווה בריבית לא יקום בתחיית המתים. נשאלת השאלה, מה הקשר בין ריבית לתחיית המתים? צריכה להיות זיקה בין החטא של הלוואה בריבית לבין העונש של אי-עמידה בתחיית המתים.

מלווה בריבית כופר למעשה בעיקרון היסודי של התורה. הקב"ה ברא את העולם בדרך שכל ברכה ושפע יבואו רק עליידי עבודה ועמל, וכך לא יהיו 'לחם חסד', שהוא 'לחם בושה'. ואילו המלווה בריבית מקבל רווח ללא עמל. הוא נוטל שכר על כסף שנתן לאדם אחר, שעכשיו הוא כבר של הלווה (אם כי הלווה חייב להחזיר לו את ההלוואה). אך עדיין נדרש הסבר במה זה קשור לתחיית המתים.

מידה כנגד מידה

הקב"ה נוהג עם האדם באותה מידה שהוא נוהג, מידה כנגד מידה. כשיהודי מלווה כסף לחברו ונזהר שלא ליטול ממנו ריבית, הרי שהוא משתתף עם הזולת בעסקיו ובמסחרו ונותן לו כוח להתפרנס. גם הקב"ה נוהג

אמרת השבוע

ריבית לילה

בעיר לבוב התגורר מלווה בריבית תאב בצע, שהיה מלווה לעשירים בריבית נמוכה ואילו מן העניים גבה ריבית גבוהה.

אמר על כך רבה של לבוב, רבי יוסף שאול נתנזון:

"בשעה שהוא מלווה כסף לעשירים הוא סמוך ובטוח שהללו יפרעו את חובם במועד, ולכן הוא נוטל מהם ריבית רק על הימים; אולם כשהוא מלווה לעניים, המשיגים את פרנסתם בקושי רב, הוא חושש שמא הללו לא יוכלו לפרוע את חובותיהם, ועל כן אין הוא יכול לישון במנוחה בלילה. לכן הוא מטיל עליהם לשלם ריבית כפולה ומכופלת, לא רק בעד הימים אלא גם בעד הלילות..."

פתגם חסידי

"אין נשמה מזהמת; יש רק נשמה שזוהמה הצטברה עליה. אין גוף טהור; יש רק גוף שהאדם טיהרו וזיככו" (רבי אלימלך מליזנסק)

הונאה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

הונאה בענייני יראת שמים

"ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך" (ויקרא כה, יז). גם כאשר מדובר בענייני יראת שמים אל תרמו איש את אחיו.

(הסבא משפולה)

הכר את עצמך

אל לו לאדם להונות את מידת האמת שבו עצמו. שומה עליו להכיר באמת את שפלות ערכו.

(רבי צביהירש מרימנוב)

לפנים משורת הדין

"ולא תונו איש את עמיתו" זה על-פי הדין, אבל חסיד נוהג לפנים משורת הדין. הלפנים משורת הדין הוא שלא ירמה האדם אף את עצמו.

(חידושי הרי"ם)

עמיתך לרמאות

"ולא תונו איש את עמיתו" - אפילו הוא 'עמיתך', חברך לרמאות, רמאי כמוך, אפילו אותו אסור לך להונות.

(אלשיך)

לא להונות את האה

"אל תונו איש את אחיו" (ויקרא כה, יד). לעיתים אדם מורה היתר לעצמו להונות אה או קרוב משפחה בקלות יתרה מלהונות איש זר, באומר

שקרוב משפחתו ממילה חייב לתמוך בו. על כן התורה מזהירה ואומרת "אל תונו איש את אחיו" - לא רק את הזר, אלא אף את האה אסור להונות.

(כפליים לתושייה)

פרנסה בלי הונאה

את הברכה לפרנסה נותן הקב"ה, והאדם נדרש רק לעשות 'כלי' לפרנסתו. עליו להשתדל בכל כוחו שהכלי יהיה טהור מכל פסולת של הונאה וכדומה, שאז הוא כלי הראוי לברכה העליונה לפרנסה ברווח, ושפרנסתו תלך למקום הראוי ותנוצל רק לדברים שיש בהם תועלת.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

לא לנצל יראת שמים

אל תונה את עמיתך ביראת ה' שבוך. אל תנסה לזכות באמונו עליידי יצירת רושם שאתה מקיים את "יראת מאלוקיך".

(רבי ברוך ממז'יבוז')

יושר וקיום מצוות

"ולא תונו איש את עמיתו... ועשיתם את חוקותי ואת משפטיי" (ויקרא כה, יז). אם לא תונו איש את אחיו ואם תנהגו ביושר, ודאי שתשמרו גם את שאר החוקים והמשפטים שבתורה. אדם כשר קל לו להיות גם יהודי כשר.

(רבי נפתלי מרופשיץ)

ניקוי האמת

בביתו של החסיד הנדיב זאביוולף, מהעיר סאנוק שבגליציה, דאגה רבה. מחלה קשה קפצה עליו ומצבו הידרדר מיום ליום.

רופאים מפורסמים, מקראקוב ומוורשה, הוזעקו למיטתו. הם נתנו לו את מיטב התרופות, אולם הכול היה ללא הועיל. מצבו החמיר והלך.

בשעה קשה זו הרבה הציבור בתפילות בעבורו, ובמיוחד כל מי שזכו למתתידו הנדיבה. גם זאביוולף התפלל ככל שהיה מסוגל. הוא ביקש שמעשי הצדקה הרבים שעשה ימליצו טוב בעדו.

באותם ימים הפציע בשמי החסידות אורו של רבי צביהירש מרימנוב. בימי בחרותו של זאביוולף, כאשר הסתופף בצילו של רבי מנחם מענדל מרימנוב, היה רבי צביהירש משרתו של הרבי. כל מעשיו היו תמיד בהצנע לכת ולא רבים עמדו על גדלותו.

לאחר הסתלקות רבו הלך רבי צביהירש אל רבי נפתלי מרופשיץ ונעשה אחד מחסידיו. שתיים עשרה שנים עברו, וגם רבי נפתלי נסתלק. עתה כבר התקשה רבי צביהירש להסתתר מאחורי מעטה של חסיד פשוט. כאשר רבו הפצרות החסידים נעתר, והחל להנהיג עדה בישראל.

רבי צביהירש נהג לסובב בעיירות, והעניק ליהודים עצה וברכה. דרך מיוחדת הייתה לו: הוא היה קובע את סכום התרומה שעל מבקש הברכה לתת. לעיתים השית על איש עשיר סכום פעוט ועל יהודי עני סכום גבוה. הדבר היה לפלא.

הנה נודע כי רבי צביהירש עובר בעיר סאנוק. בני משפחתו של זאביוולף החולה מיהרו אל אכסנייתו לבקש את ברכתו.

הקשיב הצדיק דבריהם ואמר: "עליכם לתת לצדקה שנים עשר אדומים זהב". בני משפחתו של זאביוולף הוכו בתדהמה. זה היה סכום עצום. מדוע הצדיק דורש סכום גדול כל כך? הם העלו את תמיהתם לפני הצדיק, והוא השיב להם:

"נאמר בתורה 'ולא תונו איש את עמיתו'. הלווא כבר נאמר קודם לכן 'אל תונו איש את אחיו'. אלא יש לפרש זאת כך: התורה רומזת גם ל'אמיתו' (ע' מתחלפת בא'). משמעות הדבר, שגם 'אמת' שלו, המעשים הטובים שהאדם עושה, צריכים להיות נקיים מהונאה. פעמים האדם עושה מעשים

טובים, אך הם מלאים פניות אישיות וכוונות שאינן לשם שמים. לכן עליו להשיג שה'אמת' שלו תהיה ללא הונאה.

"לא לחינם נקבתי בסכום הזה", המשיך הצדיק. "אם תואילו לנדב את הסכום שביקשתי, אוכל לעזור לאביכם".

בני ביתו של זאביוולף התקשו להבין את הקשר בין הפירוש החסידי לבין התרומה, אך מיד עמדו ומסרו לידו שליש מהסכום, ואת היתרה הבטיחו להשלים בקרוב.

"האם אתה מזהה אותי?", פנה רבי צביהירש אל זאביוולף, כאשר עמד ליד מיטתו. זאביוולף היה חלוש

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

"למה ניגרע!"

יש תוהים על כל התפילות, הזעקות והפעולות שנועדו להחיש את ביאת המשיח. להם נראה שהגאולה ומועדה נקבעו מראש, ואין לאנשים קטנים כמונו אפשרות להתערב בדבר ולהשפיע על מועד הגאולה. טענה זו מנוגדת לכל המקורות, האומרים בפירוש שהגאולה תלויה בנו ובמעשינו, ושבידנו להחיישה ולהקל מ'חבלי המשיח'.

מי שרוצה להיווכח מה גדול כוחם של יהודים, ימצא זאת בעניין פסח שני. כאן אנו רואים כי 'התעקשות' של יהודים יכולה לשנות אפילו את סדרי התורה.

בתורה יש דברים התלויים בתנאי זמן ומקום: יש זמנים לקריאת שמע, לתפילות, לקיום מצוות מסוימות וכדומה. מי שלא קיים מצווה במועדה - הפסיד אותה. התורה גם קבעה זמן מיוחד להקרבת קרבן הפסח - י"ד בניסן - וגם הגבילה את אפשרות ההקרבה לטהורים בלבד. והנה, היו אנשים שבערב פסח לא היו טהורים ולא יכלו להקריב את הפסח, ובאו אל משה רבנו בתביעה: "למה ניגרע!". בעקבות זאת נתן הקב"ה את עניין 'פסח שני', שמאפשר להקריב את הפסח גם חודש אחריו - בי"ד באייר!

שינויים בתורה!?

הדבר דורש ביאור: אם הדבר היה קיים בתורה במקורה, למה הקב"ה לא הודיע על כך למשה מלכתחילה; ואם לא היה בתורה דבר כזה - איך ייתכן שבני אדם, בטענותיהם ובתביעותיהם, יגרמו לתורה להשתנות? וכפי שה'אור החיים' שואל: "ומה רצו, ליתן להם תורה חדשה?".

תורת החסידות מסבירה סוגיה זו על-פי מאמר חז"ל על הפסוק "טוב וישר ה', על כן יורה חטאים בדרך": "שאלו לחכמה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לבנואה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: יביא אשם ויתכפר לו. שאלו לקב"ה: חוטא מהו עונשו? אמר להם: יעשה תשובה ויתכפר לו". אנו רואים אפוא כי עניין התשובה אינו קיים לא מצד החכמה, לא מצד הבנואה, אף לא מצד התורה, אלא רק מצד הקב"ה בכבודו ובעצמו.

התורה מייצגת את הדרך המסודרת שבה האדם צריך לצעוד. היא קובעת מה עליו לעשות, מתי ואיך - וכך צריך יהודי לחיות ולהתנהג. ברגע שיהודי סוטה מהדרך הסלולה שהתורה פורשת לפניו, הוא יוצא מתחומה; אין לתורה עוד מה לומר לו. עליך אין בתורה, מצד עצמה, עניין כמו 'פסח שני': היא קובעת כי יש להקריב את הפסח ב'פסח ראשון' דווקא, ואין אפשרות אחרת.

כוחה של תשובה

אלא שכאן נפל דבר. יהודים לא יכלו לשאת את המחשבה שמצווה גדולה כל כך בקרבן פסח תחסר להם. תביעתם לא הייתה מחאה, אלא זעקה פנימית שנבעה מכאב עמוק. הם אכן רצו שתניח להם 'תורה חדשה' - שהקב"ה יסדר להם דרך של תשובה ותיקון.

כאן נתגלה כוחה העצום של התשובה, שמגיעה אל הקב"ה עצמו, למעלה מהסדר הקבוע של התורה. אמנם על-פי התורה "עבר זמנו, בטל קרבנו", אך מצד הקב"ה ניתנת הדרך של התשובה, שמאפשרת לתקן את הפגמים. זו דרך שאינה על-פי הסדר הרגיל, ולכן לא נכתבה בתורה מלכתחילה. מגיעים אליה על-ידי עבודה שאף היא אינה על-פי הסדר - עבודת התשובה. הזעקה הפנימית של היהודי, הפורצת מעצם נשמתו, עולה אל הקב"ה עצמו ופותחת צינורות חדשים של שפע אלוקי שמאפשרים לתקן את כל הפגמים - ובשעה אחת.

לכן יש בכוחה של התשובה לדלג גם על הקיצים והחשבונות של הגאולה, וכפסק הרמב"ם: "ישראל עושים תשובה - ומיד הם נגאלים", מיד ממש, ברגע אחד. כי על-ידי התשובה מגיעים אל הקב"ה עצמו ומשנים את כל הסדרים.

מאוד ולא היה מסוגל לענות. ביקש הצדיק מהנוכחים לצאת מהחדר. לאחר שיצאו העלה אש במקטרתו ודקות ארוכות ישב בעיניים עצומות ופניו להבים.

לאחר מכן קם ופתח את חלון החדר. אט-אט התפזר העשן ואוויר צלול נכנס פנימה. עתה שב אל מיטת החולה ושאל: "זאביוולף, האם אתה מכיר אותי?". החולה ענה בלחש: "כן, ודאי, שלום עליכם רבי צביהירש, משרתו של רבנו".

כאשר פתח רבי צביהירש את הדלת נדהמו הרופאים לראות את השינוי לטובה. בני משפחתו הזילו דמעות של אושר. רבי צביהירש בירך את החולה ברפואה שלמה, נפרד ממנו והמשיך בדרכו לעיר לינסק.

את השבת עשה הצדיק בלינסק, ומיד בצאת השבת מיהר לשוב לביתו. בעוברו ליד העיר סאנוק נכנס אליה ופנה אל ביתו של זאביוולף. הוא שמח לראותו מתאושש וכבר הולך על משענתו.

זאביוולף התרגש מאוד למראה הצדיק. הוא הורה לבני ביתו לערוך לכבודו שולחן ולמסור לו את יתרת הסכום שהתחייבו לתת. בשעה שישבו אל השולחן החליט לנצל את שעת הכושר, ושאל:

"שתי שאלות לי. האחת, כאשר חליתי התפללתי וביקשתי מהקב"ה שאתרפא בזכות מעשי הצדקה והחסד שעשיתי. מדוע לא עמדו לי זכויותי אלה? שאלתי השנייה, מדוע ביקש הרבי סכום של שנים עשר אדומים זהב דווקא?".

נענה רבי צביהירש: "תשובה אחת לשתי השאלות. אמרתי לבני ביתך פירוש לפסוק 'ולא תונו איש את עמיתו', ועתה אפרש את דבריי. ייתכן שעשית הרבה צדקה וחסד, אך לעיתים נעשו הדברים לשם פניות אישיות, כדי להגדיל את שמך.

"לכן לא היה בכוח המצוות והמעשים הטובים האלה להמליץ טוב עליך. ביקשתי בעבורך שנים עשר אדומים זהב, כנגד שנים עשר חודשי השנה, כדי להסיר מעליך קטרוג זה. ומעתה, כאשר כל הצדקות והחסדים שעשית במשך השנה נוקו מכל שמץ של פנייה, הועילה תפילתך וקמת מחוליקי".

הנדיב הודה כי אכן פעמים רבות נדב לצדקה מתוך חישובי כדאיות גשמית או רוחנית. רבי צביהירש עזב את סאנוק וחזר לרימנוב, אך דבריו הנוקבים היו נר לרגליו של זאביוולף. הוא הוסיף לעסוק בצדקה וחסד, אך נזהר שלא להונות את עצמו ושכל מעשיו אכן יהיו לשם שמים.

'אבן הטוען' המודרנית

השבת אבדה. לפני כמה שנים למדתי בניית אתרים, וברוך השם בתוך כמה חודשים האתר היה באוויר."

התמונות האחרונות

ברשימת הפריטים שאבדו או נמצאו מאות זוגות תפילין, מצלמות לסוגיהן, טלפונים, ארנקים, תכשיטים, תיקים, בעלי-חיים ועוד. יש גם אבדות יוצאות-דופן: סד לשיניים, שקית סוללות, שקית מצרכים, מכשיר שמיעה, פאות, מגפון וכלי נגינה. יש גם אבדות מרגשות, כמו מצלמה ובה התמונות האחרונות של אחות שנפטרה, ומצלמה שאבדה בזמן הגירוש מגוש-קטיף.

"קשה לדעת מי הצליח למצוא, אך בכל יום מגיעים מכתבי תודה מרגשים", אומר הרב בריליאנט. הנה ציטוט מאחד המכתבים: "חודש אחרי החתונה נעלמה לנו טבעת הנישואין. רק אחרי חצי שנה שמענו על האתר ומיד מצאנו בו הודעה שהתאימה לתיאור. יצרנו קשר עם הצדיק, נפגשנו, ואכן - זו הטבעת!". אדם אחר כותב: "בזכותכם מצאתי את התפילין שלי שאבדו לפני כחודש".

ומי כעמך ישראל

מגוון האבדות המתפרסמות באתר מביא את הרב בריליאנט לחוש את מעלתו של עם-ישראל.

אלו מציאות. בריליאנט בביתו, השבוע

"גם יהודים שאינם שומרי מצוות מתאמצים להשיב אבדה לבעליה", הוא אומר. "יהודים אוהבים להשיב אבדות שלא על מנת לקבל פרס. באתרים דומים בחו"ל יש אפשרות לציין תגמול כספי שיקבל המוצא. בארץ האפשרות הזאת לא עלתה כלל על הדעת".

השימוש החיובי שהוא משתמש בטכנולוגיה אינו מסתיים בהפעלת אתר 'איבוד' בלבד. את מרבית יומו הוא מקדיש לאתר שיעורי 'הדף היומי', שבו הוא מוסר שיעורים. "מטרתו לאפשר לציבור לנצל רגעים קצרים בעבודה או בדרך אליה כדי ללמוד את 'הדף היומי' בצורה מסודרת".

מה אתם עושים אם מצאתם ברחוב חפץ שאין בו שם או מספר טלפון? מה הסיכויים שלכם להשיב את האבדה לבעליה?

כל ילד שלמד את פרק 'אלו מציאות' מכיר את 'אבן הטוען' בירושלים, שבה היו מכריזים על אבדות ומציאות. זו הייתה הדרך בימי המקדש לחבר בין מי שמצא אבדה למי שאיבד אותה. אחרי החורבן תיקנו שדי להכריז בבתי-הכנסת ובבתי-המדרש. עם התפתחות אמצעי התחבורה נעשתה השבת אבדה משימה קשה יותר ויותר.

ניצול הטכנולוגיה

אבל דווקא התפתחות הטכנולוגיה הביאה פתרון לבעיה. לפני ארבע שנים השיק הרב אורי בריליאנט (32) מבית-שמש אתר אינטרנט ייחודי ושמו 'איבוד' (eבוד.co.il). "האתר הוא בבחינת 'אבן הטוען' מודרנית, שבו אפשר לפרסם ללא תשלום מציאות ולאתר אבדות", אומר בריליאנט. "מיום הקמתו פורסמו באתר יותר מ-6500 מודעות על אבדות ומציאות, וקצב המודעות גובר עם הזמן".

מניין צץ הרעיון? "מאז היותי ילד חשתי תסכול כאשר מצאתי חפצים ולא הצלחתי לאתר את בעליהם", הוא אומר. "הרגשתי שאנו בעצם מחמיצים מצווה בתורה. עם התפתחות הרשת המקוונת והאפשרות לקשר בין אנשים ללא עלות ובקלות מדהימה, צץ בראשי החלום להקים אתר

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מנהגי פסח שני

שאלה: מה משמעותו של פסח שני בימינו ומה עושים בו?

תשובה: בזמן המקדש, מי שלא הקריב קרבן פסח במועדו (בערב פסח, י"ד בניסן), היה חייב להקריבו ב"ד באייר. לכן היום הזה נקרא 'פסח שני'. היעב"ץ מציין שפסח שני נקבע ביום זה (אף שכדי להיטהר דיי בזמן קצר בהרבה) מכיוון שבני-ישראל אכלו מהמצות של פסח מצרים עד ליל ט"ו באייר, כך שהקדושה היא נמשכת עד לילה זה.

לכאורה יום זה הוא חג רק למי שהקריבו בו את הקרבן, ולא לכלל ישראל, אך במגילת תענית' (בריי"א מתקופת בית שני ובה מצויינים תאריכי שמחה, פרק ב) מוזכר "פיסחא זעירא, דלא למספד ודלא לאתענאה" [=פסח קטן, שלא להספיד ושלא לצום בו].

בשולחן-ערוך וברמ"א (סימן קלא) נשמט תאריך זה

מרשימת הימים שאין אומרים בהם תחנון, כנראה מפני ההלכה שאחרי החורבן "בטלה מגילת תענית", אך הפוסקים הספרדים ורוב הפוסקים האשכנזים הזכירו שאין לומר בו תחנון, כמו בתאריכים אחרים שהוזכרו במגילת תענית (ויש שהוכיחו מהגמרא שגם אחרי החורבן זה יום שמחה). כמרכן אין אומרים בו 'צידוק הדין' ואין מקימים בו מצבה. האשכנזים אומרים בו 'למנצח... יענך'.

ראוי ללמוד ביום זה את פרשת היום (במדבר ט"ט, יב) והלכותיו (תקציר מהן מופיע במסכת פסחים ט"א).

מנהג ישראל לאכול מצה בסעודת היום, זכר להקרבת הפסח (שהייתה ביום, והיא העיקר), אף שאכילת פסח שני הייתה רק במוצאי היום - אור לט"ו באייר. אך היו גדולים שנהגו לאכול מצה גם (או רק) במוצאי היום. ויש שלא נהגו בזה כלל.

מקורות: פסחים צ"ב, ר"ה י"ב, חולין קל"ט, שדי חמד, שו"ת דברי חכמים סו"ט נז. שערי הלכה ומנהג אורח חיים סי' ריד. בין פסח לשבועות פ"ו, ונטעי גבריאל, פסח ח"ג סי' נז, ושי"ב. לוח 'היום יום'. לוח דבר בעתו.

פעילות "אפרת" נותנת אותותיה
 אך המגיפה עדיין קיימת...
בכל יום כ-150 תינוקות לא זוכים לחיים
ירידה של 19%!! בשיעור ההפלות
 (עפ"י דו"ח משרד הבריאות)
תרומה ל"אפרת" מצילה חיים. יש השקעה טובה מזו?
 צורק אלפי תינוקות כבר נצלו מצמצק נולדו חפלו יחגו
www.efrat.org.il 02-6536212

מעוניין לקנות ספרי תורה פסולים
 (גם מיועדים לגניזה)
 וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...
052-9772525

גפן בס"ד
ביטוח דתי חרדי ישיר
077-444-7777
הכי טובים - הכי גדולים - בשבילך

מחסני מזון אושר עד

בלי טריקים, בלי שטיקים!
אשדוד, אזור התעשייה רח' בעלי המלאכה 6 ירושלים, רח' בית הדפוס 27 גבעת שאול בני ברק, אזור התעשייה רח' הקישון 5 מגדל העמק, א. התעשייה הדרומי ליד האצטדיון קרית ביאליק, אזור התעשייה רח' הנס מולר 6